

El Concili Panortodox: el primer pas d'una nova dinàmica conciliar

Dc, 29/06/2016 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) Des de l'[Abadia de Lerins](#), al monestir de l'Illa de Sant Honorat de la Costa Brava francesa, el monjo cistercenc **Bartomeu Ubach** ha seguit amb interès el Concili Panortodox. *CatalunyaReligió.cat* li ha demanat una lectura des del món catòlic. Ubach, que fa molts anys que manté relacions ecumèniques i coneix bé les dificultats internes del món ortodox, se suma als qui posen els pros per davant dels contres.

“Hem d'evitar de mirar el Concili de l'Església ortodoxa amb els ulls del Vaticà II. És molt diferent”. En aquest cas, la influència del context polític és determinant: “L'Església ortodoxa -les Esglésies ortodoxes en els diversos països- ha viscut els darrers segles en situacions polítiques difícils que han fet que cada Església visqués com pogués”, matisa. També recorda “el cas dels catòlics als països comunistes de l'Europa de l'Est o de l'Extrem Orient que no van poder viure directament el Concili Vaticà II i després han hagut de posar-s'hi en sintonia”.

El got mig ple

Les pugnes i el debat dins de les esglésies ortodoxes han estat el rerefons d'aquesta trobada històrica. Un espai que ha quedat coix per l'absència de molts interlocutors, tal com [va apuntar](#) fa uns dies el teòleg **Antoni Matabosch**: “Després de 55 anys de preparació, sembla que el sant i gran Concili Panortodox serà simplement un “concili” i no “pan” (de tots)”.

Des de França, després de la clausura de dilluns del concili, el monjo cistercenc Bartomeu Ubach defensa que “cal tenir un judici positiu del Concili” perquè “és un primer pas”. Més encara: “un pas successiu després del camí que ha dut al Concili”.

Se suma així a la valoració positiva que en va fer diumenge el **papa Francesc** en l'[avió de tornada](#) del seu viatge a Armènia: “S'ha fet un pas endavant; no amb el 100%, però un pas endavant”, va dir. El pontífex va mostrar-se content: “El resultat és positiu, el sol fet que aquestes Esglésies s'hagin reunit en nom de l'ortodòxia per mirar-se a la cara, per pregar junts i per parlar, i potser alguna batuta, això és molt positiu”. I va encoratjar el món ortodox pronosticant que “el proper en seran més”.

Per a Ubach, la valoració des del món catòlic necessita perspectiva: “Nosaltres catòlics hem de tenir presents les nostres pròpies peripècies conciliars i postconciliars... I hem d'acompanyar aquesta Església germana amb la pregària, l'interès, la comunió”.

Aquest exercici d'empatia amb l'altre, Ubach fa anys que el practica. “La nostra

condició de monjos ens feia especialment pròxims a aquesta Església i havíem pogut tenir relacions personals molt estretes”, explica recordant la seva etapa a Terra Santa. Llavors vivia amb la petita comunitat de monjos de Montserrat que va ser present tretze anys a l’Institut Ecumènic de Recerques Teològiques, entre Jerusalem i Betlem.

Un primer pas

El Patriarca **Bartomeu I** de Constantinoble, en l’encíclica convocant el Concili, va dir: “Sabem que el món espera escoltar la veu de l’Església ortodoxa sobre moltes qüestions urgents que concerneixen a l’home contemporani”. També hi afegia: “Però s’ha considerat necessari que l’Església ortodoxa solucioni en primer lloc els seus problemes interns abans de parlar o dirigir-se al món”. En aquesta línia jutjava com “un primer pas, decisiu” el fet d’obrir el concili a tota l’ortodòxia i mostrava el desig “d’altres concilis panortodoxos”.

En el missatge final del Concili -titulat [Al poble ortodox i a tota persona de bona voluntat](#)- ha recordat l’objectiu prioritari de “proclamar la unitat de l’Església ortodoxa”. I ha anunciat que a partir d’ara la convocatòria tindrà lloc “de forma regular cada set o deu anys”.

La diàspora, avui

Entre els “problemes interns” de l’Església ortodoxa als quals feia al·lusió el Patriarca Bartolomeu hi el de la diàspora: “Les emigracions dels països ortodoxos, de fa ja diverses generacions, han fet que a Europa occidental, a Amèrica del Nord i del Sud, a Austràlia, hi hagi diòcesis ortodoxes depenents de les Esglésies mares”. Una dada singular, que feia notar un membre del Concili dels Estats Units: “Si a Grècia o Sèrbia només hi ha una Església ortodoxa, als Estats Units, de vegades en una sola ciutat, hi són presents totes 14!”, apunta Ubach.

Això vol dir, diversos bisbes en un mateix lloc. Un fet “contrari a l’eclésiologia ortodoxa, com evidentment a la catòlica”. Com solucionar-ho? “Caldria arribar a què aquestes Esglésies fossin ‘autocèfales’. Però l’Església ortodoxa, com l’Església catòlica, és lenta”.

El monjo cistercenc també assenyala el pes que aquestes Esglésies de la “diàspora” han pres. També l’econòmic. Segons [va declarar](#) el sacerdot grec i membre del Comitè Organitzador del Consell, Alexander Karloutsos, dels 2,5 milions que ha costat el concili, 1,5 provenien dels Estats Units.

“Sobretot comptarà la importància de l’ortodòxia a l’Occident no només numèrica sinó d’experiència de vida en el món actual i encara acadèmica”, apunta Ubach. Parla així de com “els teòlegs sortits d’aquestes Esglésies tindran cada vegada un pes més gran que ajudarà a fer evolucionar el conjunt de l’Església ortodoxa”.

Els absents

Si s’analitza la situació de les quatre Esglésies que no hi han participat Ubach hi distingeix “tres casos molt diferents”. Per una banda, el de les Esglésies de Geòrgia i Bulgària, que “pel pes de la història recent, viuen encara força ‘a la defensiva’ i en la por”. “Necessitaran temps”, apunta.

El cas del Patriarcat d’Antioquia el descriu com a “trist i dolorós”. Aquí s’hi troba

“la ruptura de comunió amb el Patriarcat de Jerusalem perquè aquest ha nomenat un bisbe en una país que forma part del territori canònic del d’Antioquia”. Un conflicte que ha comptat amb la mediació del Patriarca de Constantinoble, sense èxit.

Ubach considera el greuge “tan més trist perquè l’Església d’Antioquia és una Església especialment viva”. En concret, destaca “l’ecumenisme en les seves relacions amb els grecs catòlics i també amb els siríacs ortodoxos dels corresponents patriarcats d’Antioquia”.

Pel que fa al Patriarcat de Moscou, “cal tenir present que, a més de la ‘política’ de prestigi dins del conjunt de les Esglésies ortodoxes, hi ha el fet que el patriarca Ciril ha de tenir en compte els corrents conservadors a l’interior de la seva Església”. Aquí recorda Ubach les crítiques que va rebre, de dins mateix de l’Església de Rússia, motivades per la seva [trobada a Cuba](#) amb el Papa Francesc, el mes de febrer.

Tots els [documents del Concili](#), es troben disponibles en grec, en anglès, en rus i en francès. La revista [Documents d’Església](#) en publicarà també la traducció al català.